

Undervisningsministeriet

10. oktober 2008

Fremsendt pr. mail

SOS08/

Sagsnr. 040.967.021

Høring over udkast til bekendtgørelse om foranstaltninger til fremme af god orden i folkeskolen

For tre år siden gennemførte Skole og Samfund i samarbejde med Danmarks Skolelederforening en undersøgelse af skolernes anvendelse af disciplinære foranstaltninger over for eleverne.

Undersøgelsen viste, at flertallet af skolerne sjældent eller aldrig anvender de sanktioner, der opregnes i den gældende bekendtgørelse, og som går igen i bekendtgørelsesudkastet: 85 % af skolerne bruger sjældent eller aldrig eftersidninger, 94 % af skolerne anvender sjældent eller aldrig udelukkelse fra undervisningen eller overflytning til parallelklasse.

I forbindelse med undersøgelsen udsendte Danmarks Skolelederforening og Skole og Samfund i fællesskab hæftet "Det gode skolemiljø" med gode råd om, hvordan man bedst opretholder god orden på skolen. Det gennemgående synspunkt hos begge organisationer er, at brugen af sanktioner mod elever ikke er noget særlig effektivt middel til at opretholde god orden. Det er langt bedre at skabe et godt skolemiljø gennem positive tiltag og dialog mellem ansatte, forældre og elever.

Når skolen anvender sanktioner over for eleverne er den en offentlig myndighed, der udøver magt. I en retsstat er en sådan magtudøvelse betinget af, at der er et rimeligt forhold mellem forseelsens art og den udmålte straf; at den anklagede i sagen er kommet til orde, før der træffes en afgørelse; samt at der er mulighed for at anke afgørelsen. Disse principper bør således gå igen i bekendtgørelsen. Desværre er dette ikke overalt tilfældet i udkastet.

Skole og Samfund har følgende konkrete kommentarer til udkastet til bekendtgørelse:

§ 1:

Vi er enige i vigtigheden af, at skolens ordensregler fortsat fastsættes lokalt af skolebestyrelsen, som også fortsat har adgang til at udforme principper for anvendelsen af sanktioner over for eleverne. Desværre benytter de færreste skolebestyrelser sig af denne mulighed, hvorfor vi i den nærmeste fremtid agter at gøre skolebestyrelserne aktivt opmærksom herpå.

Vi ønsker endvidere at påpege det administrative besvær for skolerne, der vil følge af kravet om, at elever og forældre en gang om året skal oplyses om skolens ordensregler.

§ 2:

Formuleringen i § 2, stk. 2, at forældrene skal bibringes forståelse for nødvendigheden af at overholde ordensreglerne er uheldig og vil virke stik mod sin hensigt.

Formuleringen strider imod folkeskolelovens § 1, der pålægger skolen at udføre sin opgave i samarbejde med forældrene, og imod folkeskolelovens § 2, der bestemmer, at elever og forældre samarbejder med skolen om at leve op til folkeskolens formål.

Når man i udkastet til bekendtgørelse går ud fra, at forældre til elever, der overtræder skolens ordensregler, ikke har forståelse for nødvendigheden af at overholde disse ordensregler, så emmer det af mistillid til de pågældende forældre.

Vi er naturligvis bekendt med, at nogle forældre ikke altid er enige med skolen i de sanktioner, skolen iværksætter over for deres børn. Det kan der være mange årsager til – fx at forældrene selv har haft en meget dårlig oplevelse af deres egen skoletid. Men alle praktiske erfaringer viser, at løsningen på dette problem er en anerkendende tilgang fra skolens side til forældrene – ikke mistillid og skældud. Mange kommuner har således yderst positive erfaringer med de såkaldte familieklasser, hvor skole og forældre ud fra en anerkendende tilgang samarbejder om at løse elevernes adfærdsproblemer.

Skole og Samfund vil således stærkt anbefale, at formuleringen ”og forældrene” udgår af bekendtgørelsen.

§ 3:

Formuleringen ”finder anvendelse på alle forhold, der er egnet til at påvirke den gode orden i skolen” er alt for bred.

I udgangspunktet må bekendtgørelsen være gældende for forhold og begivenheder i skolen. Men der kan også være tale om begivenheder, der finder sted uden for skolen, fx mobning på vej til eller fra skole, eller ytringer om lærere eller kammerater på Internettet eller i andre medier.

Den brede formulering dækker imidlertid også ytringer eller handlinger, som finder sted i hjemmet eller under andre private former. Hvis skolen giver sig til at

straffe sådanne ytringer eller handlinger vil det være i strid med den Grundlovssikrede ytringsfrihed og med hjemmets ukrænkelighed.

Vi foreslår derfor en formulering fx som følger: ” finder anvendelse på alle forhold *i skolen eller det offentlige rum*, der er egnet til at påvirke den gode orden i skolen..”

§ 4:

Skolens leder bør ikke kunne delegere sine beføjelser vedr. de mest alvorlige sanktioner til skolens medarbejdere. I sin fulde konsekvens kunne det betyde, at skolens pedel kan udelukke en elev i en uge eller overflytte ham til en parallelklasse.

Disse alvorlige sanktioner bør altid involvere skolelederen personligt, og der bør derfor til den foreslåede tekst tilføjes: ”med undtagelse af beføjelsen til at udelukke en elev fra undervisningen, overflytte eleven til en parallelklasse eller til et andet undervisningssted eller skole.”

§ 6:

Da eftersidning næsten ikke anvendes af skolerne, og da det kan være vanskeligt at forklare den pædagogiske værdi af eftersidningen, foreslår vi, at denne sanktion udgår af listen over foranstaltninger, skolen kan anvende.

Vi finder det yderst betænkeligt at begrænsningen for anvendelse af sanktioner til kun at gælde elever på 3.-10. klassetrin, er fjernet. De strenge sanktioner er fuldstændig uegnede til anvendelse over for børn i alderen 5-10 år, som meget ofte ikke forstår den fulde rækkevidde af deres handlinger. Sanktionerne nævnt i § 6 bør derfor fortsat kun kunne anvendes over for elever fra 3. klassetrin og opefter.

§ 7:

Overflytning af en elev til en parallelklasse er i udkastet blot betinget af, at forældrene har fået en forudgående meddelelse herom.

Som oven for nævnt er det et retsprincip i en retsstat, at enhver anklaget har ret til en forsvarer. Det er derfor ikke nok at forældrene underrettes om udmålingen af en så alvorlig straf. Det bør fortsat være sådan, at forældrene får lejlighed til i en samtale med skolelederen at udtale sig om sagen, forinden der træffes en beslutning.

§ 10:

Skole og Samfund hilser forbuddet mod legemlig straf og nedværdigende behandling med tilfredshed.

Vi er ligeledes tilfredse med, at der indføres notatpligt i sager om udelukkelse af en elev fra klassen.

Endelig vil vi i fortsættelse af vores betragtninger om, at man i en retsstat normalt kan klage over en idømt straf, påpege at man bør bevare bestemmelsen i folkeskolelovens § 51, at klage over afgørelser, der er truffet af den enkelte skole, kan indklages for de kommunale myndigheder.

